

LESSON 12

[18-3-21]

Προϋπολογισμός
2021

ΔΕΟ24
ΤΟΜΟΣ Δ
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ &
ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΒΙΚΥ ΒΑΡΔΑ

Οικονομικά Δημοσίων Επιχειρήσεων & Προϋπολογισμός Δημοσίων Φορέων και Οργανισμών

Α' Μέρος

- Κεφ. 1. Γενικά για τις Δ.Ε.
- Κεφ. 2. Η τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε.
- ~~Κεφ. 3. Αρχές επιλογής και αξιολόγησης των επενδύσεων των Δ.Ε.~~
- Κεφ. 4. Τα προβλήματα των Δ.Ε. και η ιδιωτικοποίησή τους
- Κεφ. 5. Οι Δ.Ε. στην Ελλάδα

Β' Μέρος

- Κεφ. 6. Γενικά για τον προϋπολογισμό των δημοσίων φορέων
- Κεφ. 7. Το θεσμικό πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα: κατάρτιση, ψήφιση, εκτέλεση και έλεγχος
- Κεφ. 8. Μέγεθος, διάρθρωση και οικονομικές επιπτώσεις του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα
- Κεφ. 9. Ειδικοί λογαριασμοί
- ~~▪ Κεφ. 10. Δημοσιονομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδας στην ΕΕ~~
- Κεφ. 11. Διαπιστώσεις-συμπεράσματα-προτάσεις πολιτικής

Κεφάλαιο 1 - Ενότητα 1

Έννοια και βασικά χαρακτηριστικά Δ.Ε.

Διαφορές δημόσιας επιχείρησης - δημόσιας διοίκησης

- Η δημόσια επιχείρηση επιβάλλει τιμές για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που προσφέρει
- Η δημόσια επιχείρηση έχει πιο περιορισμένους στόχους
- Η δημόσια επιχείρηση διέπεται από διαφορετική νομική μορφή

Διαφορές δημόσιας - ιδιωτικής επιχείρησης

- Διαφορετικό ιδιοκτησιακό καθεστώς
- Διαφορετικός τρόπος ορισμού και ελέγχου των οργάνων της διοίκησης
- Επιδίωξη διαφορετικών στόχων

Δομή και οργάνωση των Δ.Ε.

A. ανάλογα με την έκταση συμμετοχής των δημοσίων και ιδιωτικών φορέων

- Αμιγείς δημόσιες επιχειρήσεις
- Μικτές δημόσιες επιχειρήσεις

B. ανάλογα με το βαθμό διοικητικής εξάρτησης

- Εξ ολοκλήρου εξαρτημένες από τη δημ. διοίκηση επιχειρήσεις
- Εξ ολοκλήρου αυτονομημένες
- Μερικά αυτονομημένες δημόσιες επιχειρήσεις

Λόγοι για τους οποίους δημιουργούνται Δ.Ε.

- Αποφυγή κερδοσκοπικής εκμετάλλευσης των καταναλωτών από τα ιδιωτικά μονοπώλια
- Ορθολογικότερη οργάνωση της παραγωγής και τη μείωση του κόστους
- Αποτελεσματικότερη προώθηση άλλων, πέραν της αποτελεσματικότερης κατανομής πόρων, στόχων οικονομικής πολιτικής των δημοσίων φορέων (βελτίωση διανομής εισοδήματος, σταθεροποίηση οικονομίας, προώθηση οικονομικής ανάπτυξης)

Δραστηριότητες που αναλαμβάνουν και κλάδοι παραγωγής στους οποίους δραστηριοποιούνται δημόσιοι φορείς με τη μορφή Δ.Ε.

- με φθίνον κόστος παραγωγής
- που προκαλούν εξωτερικές κοινωνικές επιδράσεις
- που συνεπάγονται μεγάλη αβεβαιότητα και κινδύνους
- όπου κρίνεται αναγκαία η ενίσχυση του ανταγωνισμού
- που μπορεί να αποφέρουν έσοδα στους δημόσιους φορείς.

Οι στόχοι των Δ.Ε.

- η βελτίωση της κατανομής των πόρων – δηλαδή η προσαρμογή της παραγωγής στις προτιμήσεις του κοινωνικού συνόλου,
- η βελτίωση της διανομής του εισοδήματος και του πλούτου,
- η σταθεροποίηση της οικονομίας σε επίπεδο πλήρους απασχόλησης - δηλαδή καταπολέμηση ανεργίας και πληθωρισμού,
- η προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης και της οικονομικής και περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

Κεφάλαιο 2

Η τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε.

Ενότητα 1: Η τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε. που επιδιώκουν αριστοποίηση της κατανομής των πόρων

Ενότητα 2: Η τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε. που δεν επιδιώκουν αριστοποίηση της κατανομής των πόρων αλλά άλλους στόχους

Η τιμολογιακή πολιτική των Δ.Ε.

διαμορφώνεται σύμφωνα με:

- τους στόχους που επιδιώκουν οι δημόσιες επιχειρήσεις,
- τις συνθήκες ζήτησης και προσφοράς των προϊόντων τους
- τη μορφή αγοράς μέσα στην οποία λειτουργούν.

όπου P=τιμή,
MC=οριακό κόστος,
AC=μέσο κόστος

Στόχος: αριστοποίηση της κατανομής των πόρων		
ομαλές συνθήκες ζήτησης & προσφοράς	Πλήρης ανταγωνισμός	$P=MC$ μακροχρόνια εξαφανίζονται κέρδη ή ζημιές
	Μονοπώλιο	σταθ. $AC=MC=P$ ούτε κέρδη ούτε ζημιές $\uparrow AC < MC=P$ κέρδη $\downarrow AC > MC=P$ ζημιές

Στόχος: αριστοποίηση της κατανομής των πόρων		
Ιδιόμορφες συνθήκες ζήτησης & προσφοράς	Ορισμένη παραγωγική δυναμικότητα	τιμή = κόστος ευκαιρίας του οριακού χρήστη
	Ζήτηση με διακυμάνσεις	- υψηλότερη τιμή όταν η ζήτηση είναι μεγάλη - χαμηλότερη τιμή όταν η ζήτηση είναι μικρή

Άλλοι στόχοι

μεγιστοποίηση κερδών	ίδια πολιτική με ιδιωτικές επιχειρήσεις
βελτίωση της διανομής του εισοδήματος	$P \neq MC$
σταθεροποίηση της οικονομίας	τιμές χαμηλότερες όταν υπάρχουν πληθωριστικές πιέσεις
προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης	τιμές χαμηλότερες σε προϊόντα ή κλάδους που προωθούν την οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη

Κεφάλαιο 4

Τα προβλήματα των Δ.Ε. και η ιδιωτικοποίησή τους

Ενότητα 1: Τα βασικά προβλήματα των Δ.Ε.

Ενότητα 2: Η ιδιωτικοποίηση των Δ.Ε. και
πολιτικές ρυθμίσεις των
ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων

Τα βασικά προβλήματα των Δ.Ε.

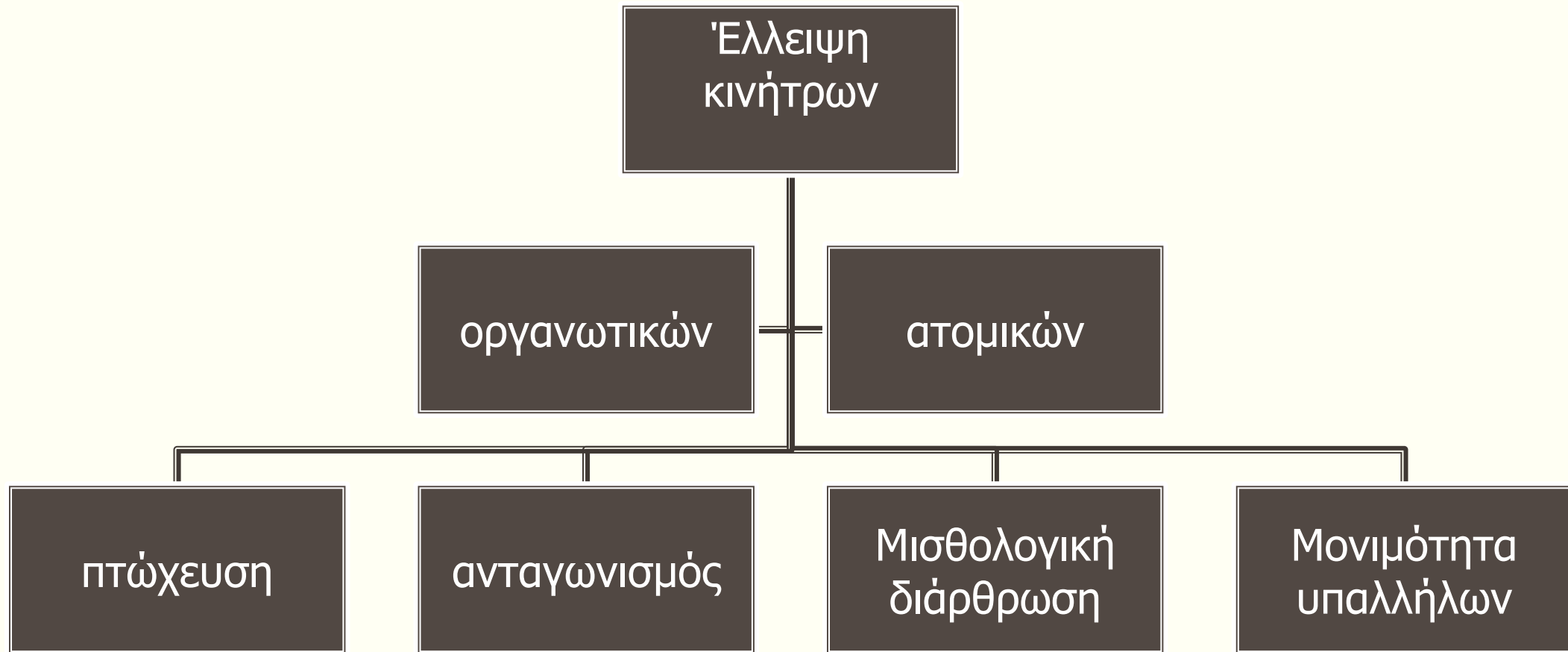

A) Τεχνολογική αναποτελεσματικότητα: όταν τα αγαθά δεν παράγονται με το χαμηλότερο δυνατό κόστος

(Οικονομική αναποτελεσματικότητα: όταν η παραγόμενη ποσότητα των αγαθών δεν ανταποκρίνεται στη ζήτηση του κοινωνικού συνόλου)

B) ελλείμματα

Α) Αιτίες Τεχνολογικής αναποτελεσματικότητας

B) Ελλείμματα

Τα ελλείμματα των δημοσίων επιχειρήσεων καλύπτονται με:

- επιδοτήσεις από τον κρατικό προϋπολογισμό,
- τη χρησιμοποίηση διακριτικών τιμών,
- την εφαρμογή πολλαπλού τιμολογίου,
- δανεισμό και
- τιμολόγηση με βάση το μέσο κόστος παραγωγής.

Η ιδιωτικοποίηση των Δ.Ε. και πολιτικές ρυθμίσεις των ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων

Μορφές ιδιωτικοποίησης:

- α) πώληση περιουσιακών στοιχείων του κράτους σε ιδιώτες
- β) εργολαβική ανάθεση σε ιδιωτικούς φορείς της παραγωγής ορισμένων υπηρεσιών για λογαριασμό του κράτους
- γ) διανομή κουπονιών στους πολίτες με τα οποία μπορούν να αγοράσουν αγαθά και υπηρεσίες από έναν κατάλογο εγκεκριμένων από το κράτος πωλητών και που ικανοποιούν ορισμένες προδιαγραφές και
- δ) απελευθέρωση της αγοράς από εμπόδια εισόδου σε αυτήν ιδιωτών

Η ιδιωτικοποίηση των Δ.Ε. και πολιτικές ρυθμίσεις των ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων

Λόγοι ιδιωτικοποίησης:

- α) αύξηση της αποτελεσματικής χρήσης των περιορισμένων παραγωγικών πόρων,
- β) μείωση των δανειακών αναγκών του ευρύτερου δημόσιου τομέα,
- γ) μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης των πολιτών,
- δ) ενδυνάμωση του κλίματος των βιομηχανικών σχέσεων και της επιχειρηματικότητας,
- ε) βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων αγαθών και υπηρεσιών και της εξυπηρέτησης των καταναλωτών και
- στ) περισσότερο ορθολογική αξιολόγηση των επενδυτικών προγραμμάτων.

Η ιδιωτικοποίηση των Δ.Ε. και πολιτικές ρυθμίσεις των ιδιωτικοποιημένων επιχειρήσεων

Πολιτικές ρύθμισης των ιδιωτικοποιημένων Δ.Ε.:

α) η ρύθμιση του ποσοστού απόδοσης κεφαλαίου (η ρυθμιστική αρχή ορίζει ένα ανώτατο ποσοστό απόδοσης για την υπό ρύθμιση επιχείρηση, η οποία αφήνεται να επιλέξει κατά βούληση το συνδυασμό εισροών, τις παραγόμενες ποσότητες και τις τιμές των προϊόντων. Το πρόβλημα με τη συγκεκριμένη ρύθμιση είναι ότι οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρο να χρησιμοποιούν τους πόρους τους αναποτελεσματικά, ζημιώνοντας τους καταναλωτές, π.χ. αν το % απόδοσης του κεφαλαίου οριστεί σε επίπεδο μεγαλύτερο από το πραγματικό κόστος του κεφαλαίου, θα χρησιμοποιείται περισσότερο κεφάλαιο από ότι χωρίς τη ρύθμιση κλπ.) και

β) η ρύθμιση «οροφής τιμής» (η επιχείρηση επιτρέπεται να αυξήσει τις τιμές της κατά το ποσοστό αύξησης του πληθωρισμού, μειωμένο κατά ένα ποσοστό βελτίωσης της παραγωγικότητάς της, για μια ορισμένη χρονική περίοδο. Η επιχείρηση παρουσιάζει κίνητρο περιορισμού του κόστους της, αλλά αντικίνητρο βελτίωσης της παραγωγικότητάς της. Συνόδευσε ένα μεγάλο κύμα ιδιωτικοποιήσεων στη Μ. Βρετανία).

Κεφάλαιο 5

Οι Δ.Ε. στην Ελλάδα

- Ενότητα 1: Σύντομη ιστορική ανασκόπηση της εξέλιξης του θεσμού της Δ.Ε. στην Ελλάδα
- Ενότητα 2: Τα βασικά προβλήματα των Δ.Ε. στην Ελλάδα
- Ενότητα 3: Η αποκρατικοποίηση των Δ.Ε. και ο έλεγχος των αποκρατικοποιημένων τομέων
- Ενότητα 4: Το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των Δ.Ε. στην Ελλάδα

Οι Δ.Ε. στην Ελλάδα

- Πριν από το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο: περιορισμένος ο θεσμός των Δ.Ε. (*ΣΕΚ, ΟΛΠ, Τράπεζα της Ελλάδος, ΕΤΕ, ΑΤΕ, Εθνικό Ίδρυμα Ραδιοφωνίας, Ελληνικά Ταχυδρομεία, ΕΟΤ κλπ*).
- Μεταπολεμικά: σημαντική επέκταση του θεσμού, για αποκατάσταση ζημιών του πολέμου καθώς και για προώθηση οικονομικής ανάπτυξης. [*ΟΤΕ (1949), ΔΕΗ (1950), Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως (1954), ΕΤΒΑ (1964), Εθνικός Οργανισμός Καπνού (1957), ΕΟΜΜΕΧ (1977), ΟΣΕ και ΗΛΠΑΠ (1970), ΟΑ (1975), ΗΣΑΠ (1976), ΔΕΠ (1975), ΕΒΟ, ΔΕΘ, ΕΡΤ, κλπ.*]
- Δεκαετία '80: διεύρυνση κρατικής επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αντίθεση με άλλες χώρες (*ΕΚΟ, ΕΟΦ, ΕΛΟΤ κ.ά.*)
- Δεκαετίες '90 και 2000: τάση αποκρατικοποίησης, αλλά ίδρυση νέων Δ.Ε. για προώθηση ειδικών έργων (*π.χ. ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ, Τραμ ΑΕ, Προαστιακός ΑΕ*).

Προβλήματα Δ.Ε. στην Ελλάδα:

- χαμηλή τεχνολογική αποτελεσματικότητα,
- επιβάρυνσή τους με το κόστος άσκησης κοινωνικής, αναπτυξιακής ή σταθεροποιητικής πολιτικής και
  - μεγάλη δύναμη των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων σε αυτές.

Τα ελλείμματα των Δ.Ε. καλύπτονται με:

- δανεισμό (80% περίπου),
- επιχορηγήσεις του τακτικού προϋπολογισμού και
- αποσβέσεις κεφαλαίου.

Κεφάλαιο 6

Γενικά για τον Προϋπολογισμό των δημοσίων φορέων

Ενότητα 1: Ορισμός και σημασία του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Ενότητα 2: Λειτουργίες του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Ενότητα 3: Κατηγορίες προϋπολογισμών των δημόσιων φορέων

Ενότητα 4: Η κατάταξη των εσόδων και εξόδων του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

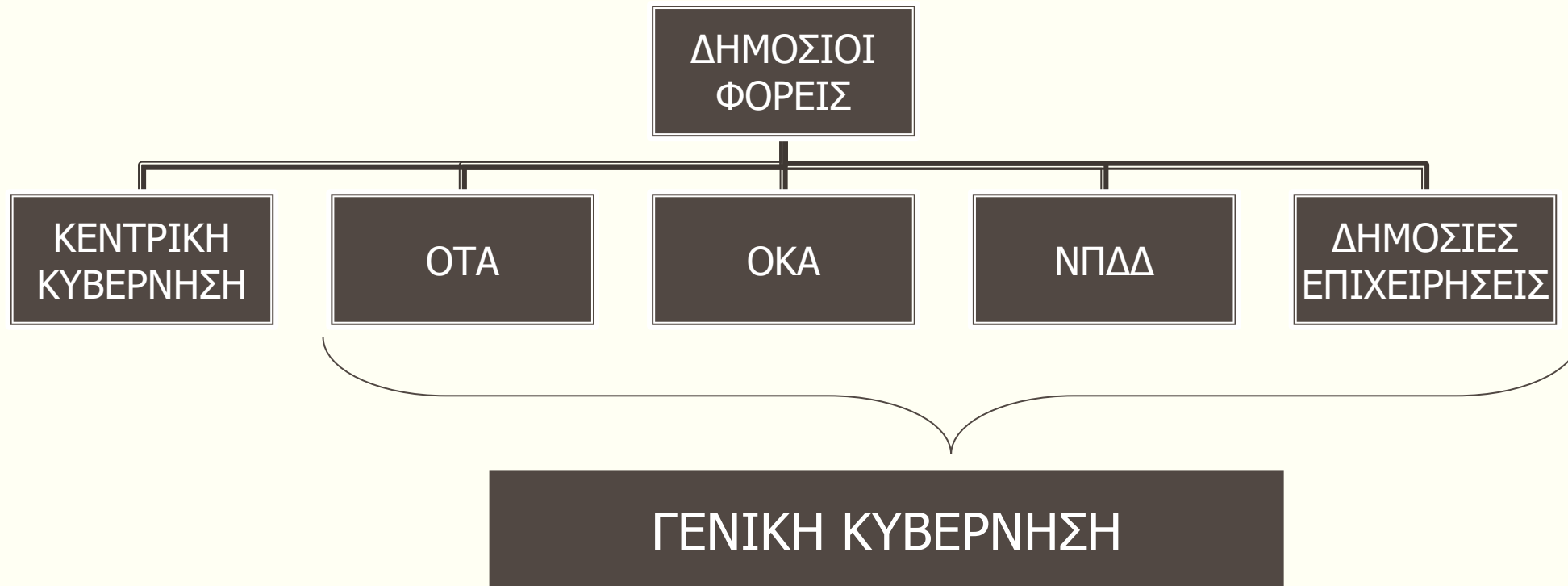
Ενότητα 5: Το ισοζύγιο του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Ενότητα 6: Οι φάσεις του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Ενότητα 7: Οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν τον προϋπολογισμό των δημόσιων φορέων

Ορισμός και σημασία του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Δημόσιος προϋπολογισμός: ένα σύνολο λογαριασμών, οι οποίοι περιέχουν τα ποσά των δαπανών και των εσόδων που αναμένεται να πραγματοποιήσει σε μία χρονική περίοδο στο μέλλον.

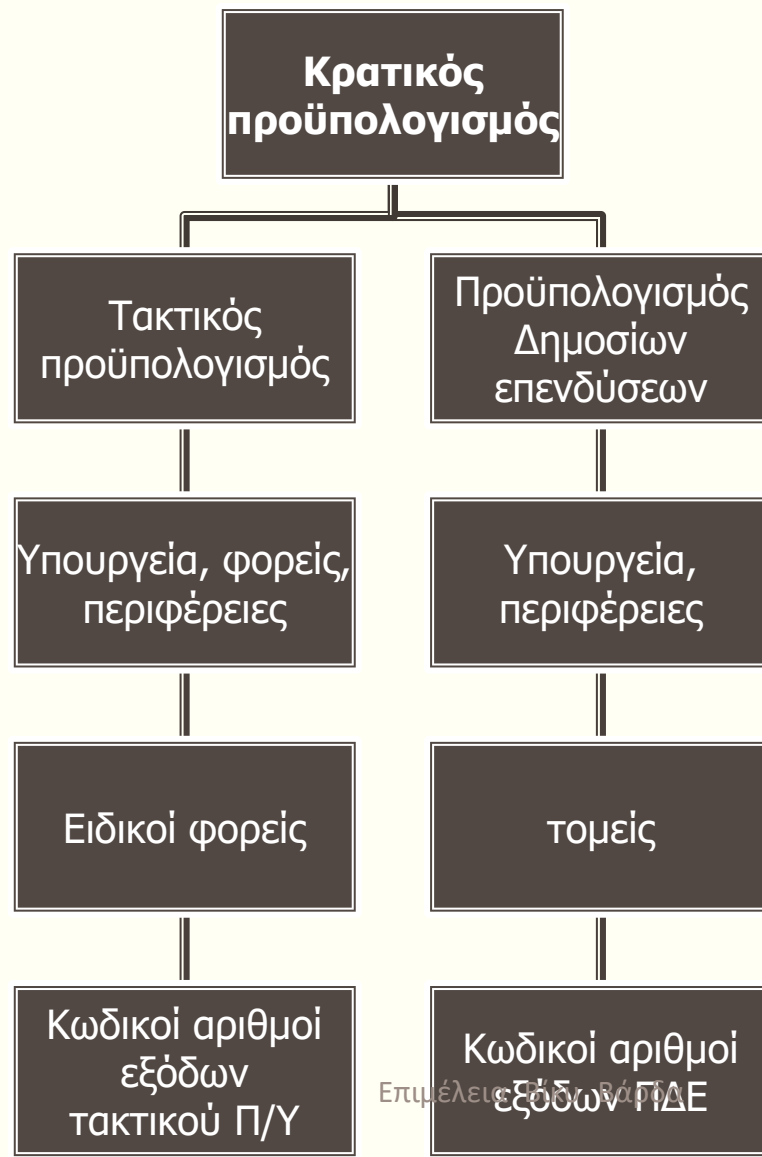

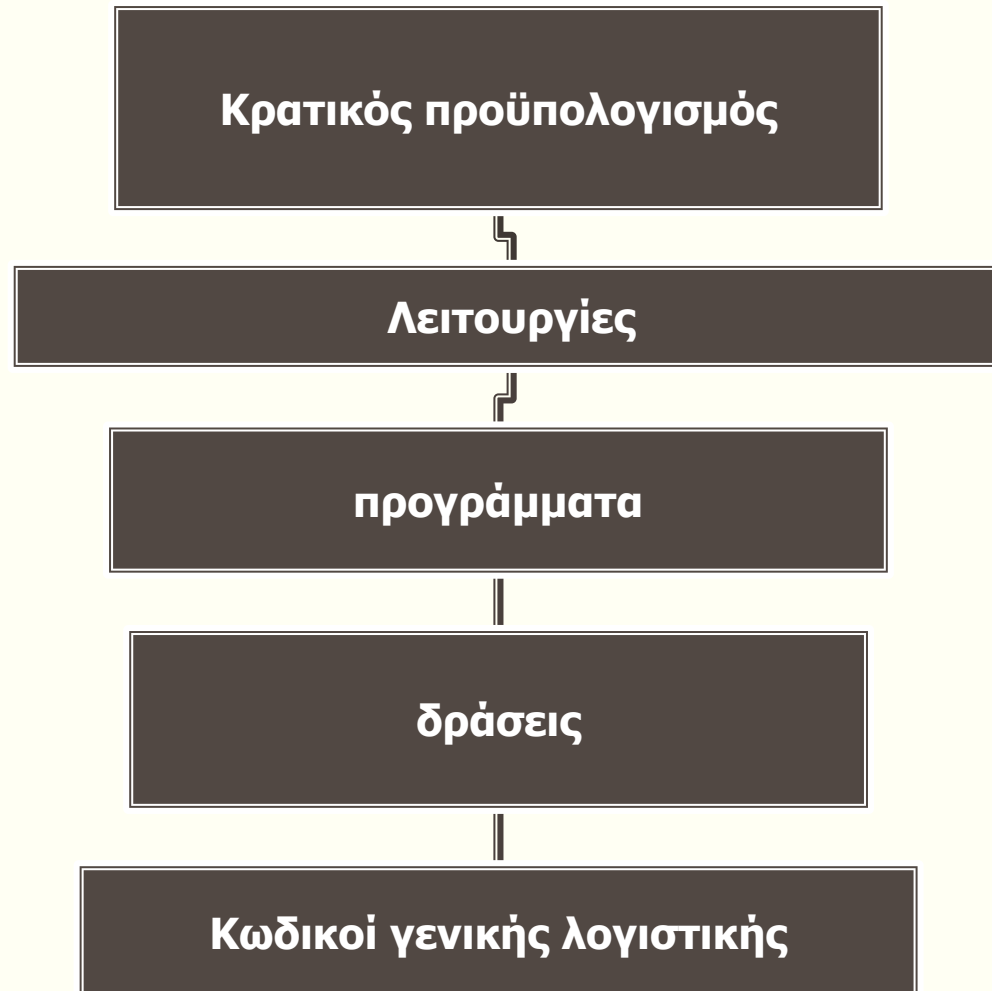
Κατηγορίες προϋπολογισμών των δημόσιων φορέων

Κριτήρια διάκρισης	Κατηγορίες προϋπολογισμών
1. ανάλογα με το περιεχόμενο των κονδυλίων που περιλαμβάνουν	→ ακαθάριστοι – καθαροί
2. ανάλογα με τη χρονική περίοδο που καλύπτουν	→ ετήσιοι – πολυετείς
3. ανάλογα με τη βάση υπολογισμού των στοιχείων που περιλαμβάνουν	→ ταμειακοί – διοικητικοί
4. ανάλογα με τη μέθοδο πρόβλεψης των κονδυλίων	→ οριακής μεταβολής – μηδενικής βάσης
5. ανάλογα με τη φύση των κονδυλίων που περιλαμβάνουν	→ εκμετάλλευσης (ή τρέχοντες) – κεφαλαίου → τακτικοί – έκτακτοι → κύριοι – προσαρτημένοι
6. ανάλογα με τη μέθοδο κατάταξης των εσόδων + εξόδων	→ κλασσικοί - προγραμμάτων

Υφιστάμενο σύστημα κρατικού προϋπολογισμού

Προϋπολογισμός προγραμμάτων

Χαρακτηριστικά του προϋπολογισμού προγραμμάτων

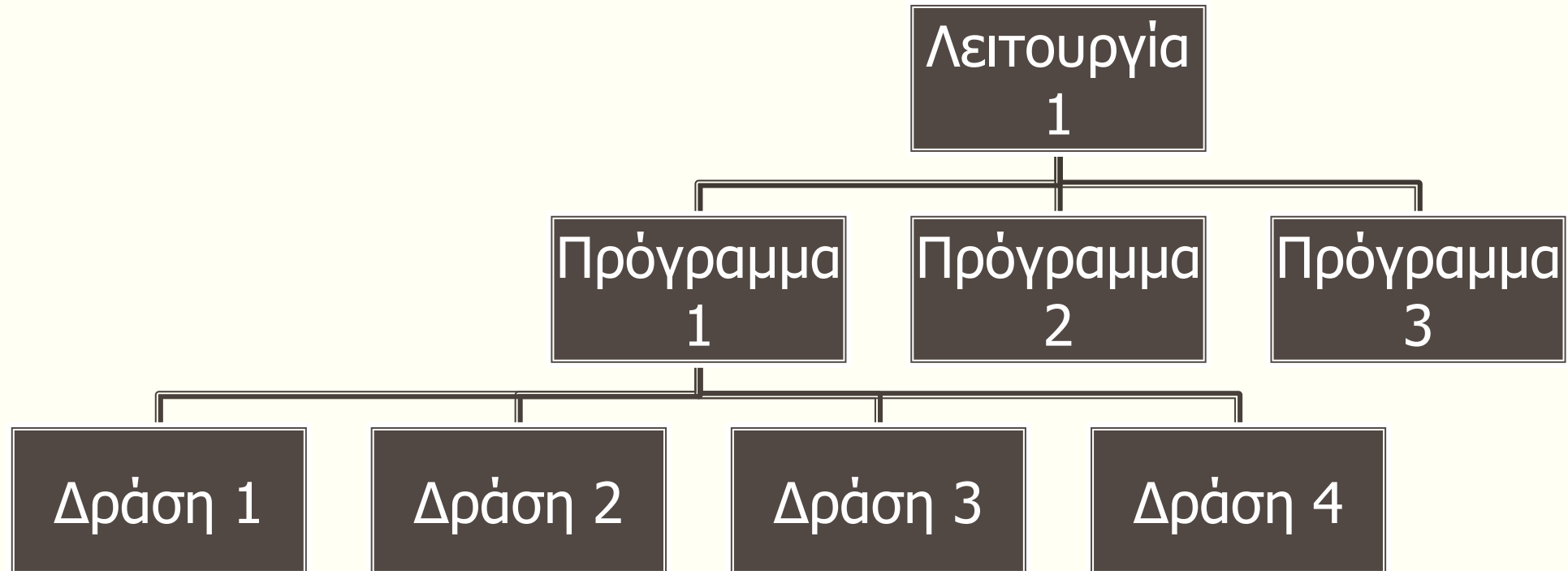
- Η κατηγοριοποίηση ενός προϋπολογισμού προγραμμάτων συνήθως περιλαμβάνει 3 ή 4 επίπεδα:

1^ο: αποτυπώνονται οι βασικοί τομείς πολιτικής ενός κράτους (περιβάλλον, δικαιοσύνη κλπ), οι οποίοι συναντώνται και με τους όρους *αποστολές* ή *λειτουργίες*.

2^ο-3^ο: καταγράφονται τα προγράμματα και υποπρογράμματα που εξυπηρετούν τον κάθε τομέα.

4^ο: καταγράφονται οι δράσεις κάθε προγράμματος

Κατηγοριοποίηση προϋπολογισμού προγραμμάτων

Χαρακτηριστικά του προϋπολογισμού προγραμμάτων

- Σε κάθε πρόγραμμα καταγράφονται όλοι οι πόροι (υλικοί και ανθρώπινοι) που διατίθενται για την επίτευξη των στόχων του
- Οι πόροι (εισροές) και τα αποτελέσματα (εκροές) κάθε δράσης σχετίζονται
- Σε όλα τα επίπεδα (λειτουργίες, προγράμματα, δράσεις) τίθενται γενικοί και ειδικοί στόχοι και μετρήσιμοι δείκτες –όπου είναι εφικτό- για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων
- Με τη μορφή προγραμμάτων μπορούν να αποτυπωθούν και οι δράσεις των άλλων φορέων (π.χ. ΟΤΑ, ΝΠ) που παράγουν δημόσια αγαθά και υπηρεσίες.

Το ισοζύγιο του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Ισοζύγιο προϋπολογισμού δημόσιου φορέα:

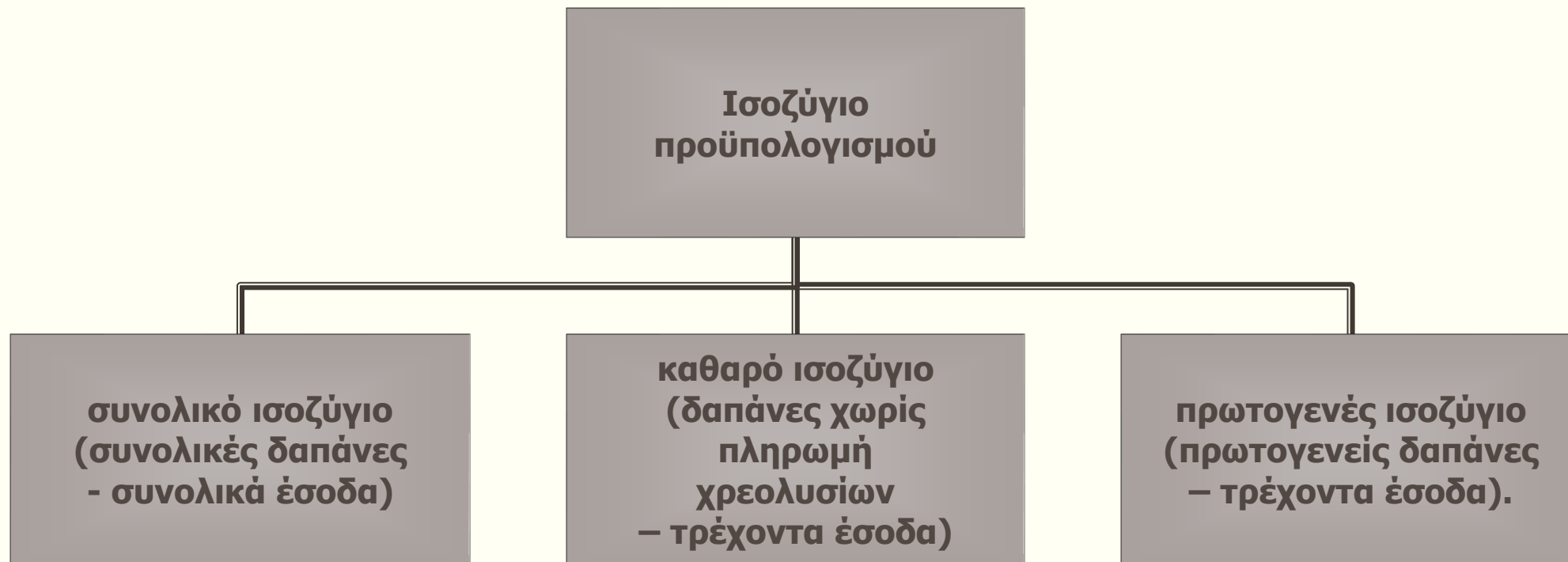
η σχέση που υπάρχει ανάμεσα στα έσοδα και τα έξοδα ενός δημόσιου φορέα.

Ισοσκελισμένος προϋπολογισμός : αν έσοδα = έξοδα

Πλεονασματικός προϋπολογισμός : αν έσοδα > έξοδα

Ελλειμματικός προϋπολογισμός : αν έσοδα < έξοδα

Το ισοζύγιο του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

Το ισοζύγιο του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

συνολικό ισοζύγιο

τυπικά παρουσιάζεται πάντα ισοσκελισμένο

πρωτογενές ισοζύγιο

όταν είναι ελλειμματικό, υπάρχει αρνητική αποταμίευση (αύξηση δημοσίου χρέους, μεταβίβαση βάρους κάλυψης καταναλωτικών δαπανών σε επόμενες γενιές)

όταν είναι πλεονασματικό, υπάρχει αποταμίευση (αύξηση επενδύσεων, οικονομικής ανάπτυξης, συγκράτησης/εξυπηρέτησης δημοσίου χρέους)

καθαρό ισοζύγιο

όταν είναι ελλειμματικό, αυξάνεται η συνολική ζήτηση και η οικονομική δραστηριότητα (επεκτατικός προϋπολογισμός)

όταν είναι πλεονασματικό, μειώνεται η συνολική ζήτηση και η οικονομική δραστηριότητα (περιοριστικός προϋπολογισμός)

Τόμος 4 – Κεφάλαιο 6 - Ενότητα 7

Οι βασικές αρχές που πρέπει να διέπουν τον προϋπολογισμό των δημόσιων φορέων

1. Η αρχή της δημοσιότητας → θα πρέπει να έχει ευρεία δημοσιότητα ώστε να υπάρχει ενημέρωση και να ασκείται κριτική στη δημοσιονομική πολιτική που ασκείται.
2. Η αρχή του ενιασίου (της ετήσιας βάσης) → αναφορά σε έτος → τίθεται χρονικός περιορισμός για μεγαλύτερη ακρίβεια (= 12 μήνες) → οικονομικό έτος, το οποίο δεν πρέπει απαραίτητα να συμπίπτει με το ημερολογιακό.
3. Η αρχή της ειλικρίνειας → λαμβάνονται υπόψη πραγματικά οικονομικά δεδομένα, γιατί μόνο έτσι θα ελαχιστοποιηθεί η απόκλιση μεταξύ πραγματοποιηθέντων + προϋπολογισθέντων.
4. Η αρχή της σαφήνειας → κατά τρόπο που να μην αμφισβητείται η προέλευση ή ο ειδικός σκοπός που προορίζονται, προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση + να είναι δυνατή η άσκηση ελέγχου από τα εποπτικά όργανα + το κοινωνικό σύνολο. Έτσι, διαχωρίζονται ανάλογα με τη φύση τους σε κατηγορίες για να έχουν ομοιογένεια.
5. Η αρχή της ενότητας → επιβάλλεται η συγκέντρωση όλων των εσόδων + εξόδων του φορέα σε έναν ενιαίο προϋπολογισμό + όχι η διάσπασή τους σε επιμέρους προϋπολογισμούς ή λογαριασμούς, για να μπορεί να υπάρχει πλήρης + ενιαία εικόνα + να διευκολύνεται ο στόχος της διαφάνειας + ορθολογικότητας στην πραγματοποίηση δαπανών.
6. Η αρχή της πληρότητας (ή καθολικότητας) → πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα έσοδα και έξοδα που μπορούσαν αντικειμενικά να προβλεφθούν κατά το χρόνο κατάρτισης.
7. Η αρχή της ειδικότητας → αναγραφή κατά κατηγορία εξειδίκευσης.
8. Η αρχή του μη ειδικού προορισμού των εσόδων → δεν πρέπει ορισμένα έσοδα να θεωρούνται εκ των προτέρων ότι είναι δεσμευμένα για κάλυψη συγκεκριμένων δαπανών.

Κεφάλαιο 7

Το θεσμικό πλαίσιο του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα: κατάρτιση, ψήφιση, εκτέλεση και έλεγχος

Ενότητα 1: Δομή του κρατικού προϋπολογισμού

Ενότητα 2: Κατάρτιση του προϋπολογισμού

Ενότητα 3: Ψήφιση του προϋπολογισμού

Ενότητα 4: Εκτέλεση του προϋπολογισμού

Ενότητα 5: Έλεγχος εκτέλεσης του προϋπολογισμού

Ενότητα 6: Απολογισμός - Ισολογισμός

Ενότητα 7: Αρμόδιοι δημόσιοι φορείς για τον κρατικό προϋπολογισμό

Οι φάσεις του προϋπολογισμού των δημόσιων φορέων

---

1. Το στάδιο της κατάρτισης: προετοιμασία που λαμβάνει την τελική μορφή ύστερα από διάφορες επεξεργασίες, για να υποβληθεί για συζήτηση και ψήφιση στο αρμόδιο κατά περίπτωση όργανο.
2. Το στάδιο της ψήφισης: συζήτηση επί του τελικού σχεδίου + λήψη τελικών αποφάσεων για τις πιστώσεις και τις πηγές άντλησης των εσόδων πριν τη ψήφιση.
3. Το στάδιο της εκτέλεσης: πραγματοποίηση των αναγραφόμενων εσόδων και εξόδων και αρχίζει με την έναρξη του οικονομικού έτους που αφορά.
4. Το στάδιο του ελέγχου: περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες που αφορούν την εξέταση της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας της δημοσιονομικής διαχείρισης.

Κεφάλαιο 8–

Μέγεθος, διάρθρωση και οικονομικές επιπτώσεις του κρατικού προϋπολογισμού στην Ελλάδα

Ενότητα 1: Δημοσιονομική κατάσταση στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη

Ενότητα 2: Το ύψος και η σύνθεση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού

Ενότητα 3: Δομή των δημοσίων δαπανών

Ενότητα 4: Το ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού και το μέγεθος του δημόσιου χρέους

ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- πολύπλοκο και κοινωνικά άδικο φορολογικό σύστημα
- μεγάλο μέγεθος φοροδιαφυγή
- αρνητικό ισοζύγιο προϋπολογισμού για μεγάλο χρονικό διάστημα
- υψηλό δημόσιο χρέος & ενίσχυσή του από ελλείμματα

Κεφάλαιο 9

Ειδικοί λογαριασμοί

Ενότητα 1: Διάκριση των ειδικών λογαριασμών

Ενότητα 2: Χρησιμότητα των ειδικών λογαριασμών

Ενότητα 3: Ποσά που διακινούνται με τους ειδικούς λογαριασμούς

Ενότητα 4: Συνέπειες από την παρουσία των ειδικών λογαριασμών

Ειδικοί λογαριασμοί

- καθιερώθηκαν το 1951
- ανέρχονται στους 354 περίπου
- Διάκριση:
  - **αυτόνομοι ειδικοί λογαριασμοί** (εκτός προϋπολογισμού): 275 (π.χ. λογαριασμοί κονδυλίων έρευνας ΑΕΙ-ΤΕΙ, ΕΛΕΓΕΠ, απογευματινά ιατρεία νοσοκομείων κλπ.), το ισοζύγιο τους δεν προσμετράται στο έλλειμμα του προϋπολογισμού
  - **ειδικοί λογαριασμοί εντός του προϋπολογισμού**: 79 (π.χ. σπατόσημο, λογαριασμοί πόρων από ΕΕ κλπ.), το ισοζύγιο τους προσμετράται στον προϋπολογισμό

Πλεονεκτήματα: εξασφαλίζουν διαχειριστική ευελιξία, διευκολύνουν την αξιολόγηση και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή ειδικών προγραμμάτων κλπ.

Μειονεκτήματα: δημιουργούν δημοσιονομική αταξία, αποκρύπτουν μέρος των δημοσίων δαπανών, του δημοσίου χρέους και του ελλείμματος κλπ

Κεφάλαιο 11

Διαπιστώσεις-συμπεράσματα-προτάσεις πολιτικής

δημοσιονομικό: το σημαντικότερο πρόβλημα της χώρας μας

Ελλείμματα $\Leftrightarrow$ $\uparrow$ δημόσιο χρέος $\Leftrightarrow$ $\uparrow$ δαπανών για εξυπηρέτηση χρέους $\Leftrightarrow$ $\uparrow$ ελλειμμάτων κοκ.

Αιτίες: λανθασμένες προβλέψεις μεγεθών, απόκρυψη στοιχείων ή τυχαία γεγονότα, «πολιτικοί κύκλοι», ανορθολογική δομή του φορολογικού συστήματος και μεγάλη φοροδιαφυγή.

Προτάσεις πολιτικής: αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος (διεύρυνση φορολογικής βάσης, κατάργηση αδικαιολόγητων απαλλαγών κ.ά.), συγκράτηση, εξορθολογισμό και αξιολόγηση των δημοσίων δαπανών.

ΤΕΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 12

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ